

Письмові завдання для підготовки до семінару:

Тема семінару 9. Соціальна філософія

1. Порівняйте письмово (можна у вигляді таблиці) дві основні моделі соціальної структури – категоріальну та нормативно-ціннісну.

Модель	Основні ідеї
Категоріальна	Соціальна структура обумовлена домінуючим способом виробництва і пов'язана з розподілом суспільної праці і власністю на засоби виробництва. Саме на таких засадах будується марксистська соціальна концепція. Відповідно до цієї концепції соціальна структура пов'язана з розподілом суспільної праці і власністю на засоби виробництва. Соціальна структура характеризується класовими розбіжностями і змінюється разом зі змінами суспільно-економічних формацій. Версія технологічного детермінізму вбачає джерело формування соціальної структури у технологічних інноваціях і вважають, що технологічний прогрес спроможний розв'язати всі суперечності розвинутого суспільства.
Нормативно-ціннісна	Модель ґрунтується на визнанні того факту, що основою існування соціального структурування суспільства і джерелом його змін виступає система культури, до котрої включені цінності, значення, вірування, символи тощо. Соціальну структуру складають соціальні утворення, які відрізняються між собою за культурно-ціннісними орієнтаціями, такі як соціальні інститути, ролеві, статусні відносини, соціальні спільноти та ін. До таких утворень належать соціальні інститути, ролеві, статусні відносини, соціальні спільноти та ін. Значний внесок у розвиток нормативно-ціннісної моделі зробив М.Вебер, який розглядав соціальну структуру як багатомірну систему, виходячи з того, що поряд з класами й відносинами власності в суспільстві важлива роль належить соціальному статусові та владі.

Категоріальна модель	Нормативно-ціннісна модель
Виходить з домінуючого способу виробництва та суперечностей між елементами соціальної структури.	Ґрунтується на системі культури та цінностях суспільства.
Соціальна структура пов'язана з розподілом суспільної праці та власністю на засоби виробництва.	Соціальна структура складається з різноманітних соціальних утворень, таких як соціальні інститути, ролеві, статусні відносини та ін.

Характеризується розподілом суспільства на класи, які змінюються разом зі змінами суспільно-економічних формацій.	Важлива роль належить соціальному статусові та владі поряд з класами та відносинами власності.
Однією з версій є концепція технологічного детермінізму.	М. Вебер розглядав соціальну структуру як багатомірну систему.
Технологічний прогрес спроможний розв'язати всі суперечності розвинутого суспільства.	На основі системи культури можна зрозуміти джерело змін соціальної структури.

2. Складіть схему «Типи політичних режимів», враховуючи наявність перехідних (проміжних) типів.

1. Демократія
 - Пряма демократія
 - Представницька демократія
 - Парламентська демократія
 - Президентська демократія
 - Соціальна демократія
 - Демократія з підвищеною увагою до соціальної справедливості
2. Автократія
 - Монархія
 - Абсолютна монархія
 - Конституційна монархія

- Диктатура
 - Мілітарна диктатура
 - Цивільна диктатура
 - Тоталітаризм
3. Гібридні режими
- Авторитарна демократія
 - Недемократична демократія
 - Перехідний режим

Авжеж, ця схема може бути доповнена або змінена в залежності від поглядів автора, а також конкретних прикладів політичних режимів у різних країнах.

3. Надайте тексту закінченого вигляду, використовуючи слова, приведені після тексту.

*«Основний **принцип** правової держави полягає в тому, що всі її як вертикальні, так і горизонтальні рівні, всі складові **суб'єктами** пронизані **правом**. Тому в найбільш загальному визначенні правова держава – це держава, де **панує** право. Її кінцева мета – утвердження правової **компоненти** і правового **характеру** взаємовідносин (взаємних прав і обов'язків) між публічною владою та підвладними, як **форми** права, визнання і надійне гарантування **формальної** рівності і свободи всіх індивідів, прав і свобод **людини і громадянина**».*

4. *Філософський словник:* етнос, моноказуальність, нація, поліказуальність, технологічний детермінізм, технофобія (письмово дати визначення).

Етнос - це соціальна спільнота людей, яка об'єднується спільним походженням, культурою, мовою, традиціями та іншими елементами культурної спадщини.

Моноказуальність - це стан, коли в державі переважає один етнос інших, як правило, за рахунок використання національної політики.

Нація - це соціальна спільнота, яка об'єднується спільними культурними, історичними, релігійними та іншими факторами та зазвичай має спільну територію.

Поліказуальність - це стан, коли в державі проживає декілька етносів, які мають рівні права та можуть зберігати свої культурні, мовні, релігійні та інші особливості.

Технологічний детермінізм - це філософська теорія, яка стверджує, що технічний прогрес є визначальним фактором розвитку культури та суспільства.

Технофобія - це ставлення людей до техніки як до небезпечного чинника, який може загрожувати їх здоров'ю, оточенню, культурі і т. д.